

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Virtute Ac Sacramento Pœnitentiæ Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXIII. Argumentum. Integritas, quæ est secunda Confessionis Sacramentalis conditio, in præsentí Decisione declaratur, quæ tria requirit, Numerum, Circumstantias, & effectus peccatorum. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94661](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94661)

Calceolarius, ac Cerdo erat ipse excellens, ac pro nobilibus tantum viris calceos suebat, industriaque sua non paucos argenteos cumulaverat, quos in arca sub clave custodiebat. Quadam die reliquit inadvertenter clavem in arca, ex qua statim ipsius soror, argenteum unum surripuit. Paulo post Mutus, reperta Clavi in arca, eam aperuit, & numeravit argenteos, furtumque jam factum agnovit. Sororem apprehendit, eam rigide baculo verberaturus, nisi nummum restitueret. Ceptit latruncula negare furtum; & quia pridem in ea domo aliquantulum moratus fuerat, quidam restaurator Lebetum, vulgo *Un conza Lavari*, innuebat eum furem. Intellexit Mutus, & credidit, fuisse reum furti, quem soror indigitabat, vidensque illum per fenestram à longè, arrepto selopo, & ense furiosus currebat, ut innocentem lebetarium, non multò inde distantem, allequeretur, ac occideret. Plures erant homines in via, qui Muto obstituerunt, rogantes, quid haberet? & cognita ejus furoris causa, suasi de innocentia illius lebetarii, festinato vocatam ad se sororem obstrinxerunt, ut argenteum redderet, prout fecit, veniam de furto, de mendacio, ac de calumnia coram Muto genuflexa suppliciter petendo. Delectabat eundem Mutum avium venatio, quæ summo mane in illa Villa fiebat; sociosque rogabat, ut eum è lecto vocarent diluculo, Sed quia eos pulsantes ostium non audiebat, funiculum sibi ad brachium alligabat, illumque ab alia extremitate è fenestra pendere sinebat, quem Venatores trahentes, Mutum à somno excitabant; qui surgens velociter, ibat ad capiendas aves scolopi explosione, in qua mirabiliter excellebat. Magnam articulorum fidei cognitionem nutibus exprimebat, & quo ad ingenii, ac intellectus acumen non erat inferior mutis illis, quos P. Kircherius Florentiæ fuerat admiratus.

DECISIO XXIII.

ARGUMENTUM.

Integritas, quæ est secunda Confessionis Sacramentalis conditio, in præsentī Decisione declaratur; quæ tria requirit, Numerum, Circumstantias, & Effectus peccatorum. Ratione, Juribus, & exemplis Animarum damnatarum probatur necessitas hujus integritatis. Hæc tamen ex divina institutione dispensatur in sex casibus Physicæ, vel Moralis impotentiae hic relatis, & expositis, in quibus clarè, ac doctè ostenditur, quomodo, & quando liceat tacere aliquod peccatum in Confessione? Et quid agendum cum habente non reservata, ac reservata simul, ea volente confiteri?

SUMMARIUM.

- 1 Integritas quid significet? & quid denotet in Confessione?
 - 2 Circumstantia non mutantes speciem explicanda in sex casibus.
 - 3 Integritas Confessionis alia Materialis, alia Formalis.
- Doct. Cleric. Tom. I. Lib. IV.

- 4 Integritatis Confessionis necessitas probata Ratione, Juribus, Exemplis.
- 5 Anima damnata ob dimidiatam Confessionem.
- 6 Trium Daemonum nomina Claudens corda, Claudens crumenam, Claudens ora.
- 7 Integritatis omisso in Confessione in casibus necessitatis est ex Divina permissione.
- 8 Integritas cessat ob oblivionem inculpabilem peccati.
- 9 Infirmus impotens manifestare sua peccata; absolvendus.
- 10 Mortis periculum excusat ab integritate Confessionis.
- 11 Metu gravis detrimenti in vita, fama, vel anima, permittitur dimidiatio Confessionis. Sed non semper ut hic.
- 12 Atrox an sufficiat in Confessione dimidiata pro peccato non manifestato?
- 13 Peccatum occultum ex justa causa in Confessione, quamprimum est alii Sacerdoti manifestandum.
- 14 Complex an manifestandus in Confessione?
- 15 Reservatum ob peccatum an liceat dimidiare Confessionem?
- 16 Reservata audiens, ut absolvat, debet etiam non reservata audire.
- 17 Inferior quomodo, & quando absolvat habentem reservata?
- 18 Absolutio à reservatis prohibita per Concil. Trid. & per Decretum Clem. VIII. Ejusdem Decreti interpretatio.
- 19 Periculum damni quantum esse debeat pro dimidiata Confessione?
- 20 Dimidiare Confessionem ob magnum contentum peccantium, est opinio damnata?

Confessionem Sacramentalem, ut valida sit, quatuor condiciones requirere diximus in superiori Decis. XV. n. 32. videlicet, ut sit Diligens, Integra, Fidelis, & Obediens. Diligentiam consistere in discussione, ac examine conscientiae ostendimus in Decis. XXI. cujus occasione examinavimus celebrem quaestionem; An ad prædictam diligentiam servandam spectet obligatio scribendi propria peccata? nec non aliud dubium, utrum liceat poenitenti non exprimere voce sua peccata, sed illa jam scripta in papyro exhibere legenda Confessario? saltem aliqua legitima causa subistente; præcipue ob loquelæ impedimentum? Inde motivum sumplimus in Decis. XXII. agendi de Confessione Mutorum. Completa itaque expositione primæ conditionis ad validitatem Sacramenti Poenitentiae necessariæ in Poenitente, quæ est Diligentia in examinanda conscientia; agendum modò venit de secunda conditione, nempe de Integritate Confessionis Sacramentalis, pro cujus clara intelligentia quatuor sunt videnda.

Primo: Quid sit integritas Confessionis, & in quibus consistat?

Secundo: Quotuplex?

Tertio: Unde proveniat necessitas hujus integritatis?

Quarto: In quibus casibus valida sit Confessio sine integritate?

Quo ad Primum. Hoc nomen Integritas de sui natura importat totam rem, cui tale nomen imponitur, ut si dicatur integer homo, integra vestis, integrum ædificium; intelligimus, quod nulla pars deficiat homini, vesti, ædificio; similiter, quando

quando vocamus integrum aliquem actum vitalem sive internum, sive externum, significamus totalitatem, & integritatem objecti; circa quod tendit actus ille; exempli gratia, obligatio dicendi integrum Officium, integrum Rosarium, denotat integram, ac totalem recitationem ejusdem Officii, vel Rosarii, itaut nulla pars ejusdem omittatur; aliàs diceretur Officium, vel Rosarium dimidiatum. Igitur idem asserendum venit de integritate Confessionis, quæ ut talis sit, requirit totalitatem in accusandis peccatis; ideòque *Confessio integra est manifestatio omnium peccatorum cum suis necessariis circumstantiis, & effectibus, quæ aliquis habet in conscientia, uni, & eidem Sacerdoti facta.* Ita Eminentiss. Card. de Lauræa in tract. de Pœnitentia disp. 12. num. 1. Dicitur *Manifestatio omnium peccatorum*; quia primum requiritur integritas in Confessione est, ut pœnitens exprimat numerum peccatorum; idest quot vices unum, vel plures peccata commiserit; in hoc enim numero præcipue consistit integritas, ut infra demonstrabimus. Dicitur *Cum suis Circumstantiis*; Nam præter numerum etiam circumstantias peccatorum oportet manifestare; non solum mutantes speciem peccati, quæ nunquam taceri, vel occultari possunt; sed aliquando etiam aggravantes à parte objecti, ut notat Garzias de Benefic. part. 3. cap. 1. num. 143. & 144. de quibus Moralistæ dant sex exempla sequentia. I. Ut sit exprimendus gradus in incestu, quia quò proximior est gradus, eò gravior est circumstantia peccati. II. In quantitate furti, acinjurie. III. Quando uno actu plures sunt occisi, vel infamati. IV. Si odium fuit diurnum. V. Si peccatum fuit cum filia spirituali. VI. Si circumstantia aggravans causet censuram, vel reservationem peccati, aut requirat directionem, sive consilium Confessarii. Busembaum libr. 6. tract. 4. art. 1. n. 3. Sed de his plenè tractabo in Decis. XXVI. Dicitur, *Et effectibus*; scilicet provenientibus ab ipso peccato; qui sæpè sapius sunt de necessitate exponendi, ut Confessarius possit iuste judicare, & debitam pœnitentiam, ac restitutionem, compensationemve damnorum injungere; puta si ob homicidium commissum filia interfecti prostituta sit, vel alius innocens vexatus sit à Judice. Emin. Card. de Lauræa d. disp. 12. n. 107. ac 120. de quibus pariter infra singillatim erit agendum Decis. XXVII. Dicitur, *Quæ*, (scilicet peccata) *aliquis habet in conscientia*, post factam ejusdem conscientie discussionem, & examen; nam si ex inculpabili oblivione non recordetur alicujus peccati, non remanet in conscientia, & absolvitur una cum aliis, ut pariter infra demonstrabitur. Tandem dicitur *Uni, & eidem Sacerdoti facta*, quia non licet confiteri peccata pro medietate uni Confessario, & pro alia medietate alteri, cap. 1. §. Cautus sit, & ibi Glossa Verb. Confessionem. de Pœnitent. dist. 5. Itaque integritas Confessionis consistit in tribus istis, manifestare omnia peccata quo ad numerum; quo ad eorum circumstantias, saltem mutantes speciem; & quo ad malos effectus, qui proveniunt ex illis.

Quo ad Secundum. Confessionis integritas duplex est, alia *Materialis*, alia *Formalis*. Illa est materialis, quæ explicat omnia confitenda sive ut peccata, sive ut circumstantias, & quo ad numerum, & quo ad species, & quo ad effectus; ideòque qui confitetur integrè, Sacerdoti omnia peccata specifica, & nume-

rica omnesque circumstantias cadentes sub præcepto, materiale, seu physicam, ac actualem integritatem servat. Formalis verò integritas est, quæ complectitur omnia peccata, de quibus pœnitens post diligentem discussionem conscientie recordatur; esto alia adsint, quæ non sint in memoria; vel si adsit aliquod aliud peccatum, cujus recordationem habet, non tenetur tunc illud manifestare ex aliqua licita causa, & potest sub silentio tenere; manifestandum postea alteri Confessario, ut infra in quarto Quæsito explicabimus. Ita ex Moralistic Reginaldus in Praxi lib. 6. num. 150. Gobatus tract. 6. num. 335. & ex Scholasticis Suarez de Pœnitentia disp. 23. sect. 3. & Eminentiss. Cardin. de Lauræa eod. tract. disp. 12. n. 4.

Quo ad Tertium. Necessitas integritatis Confessionis Sacramentalis probatur Ratione, Juribus, & Exemplis. Ratio concernit tum Sacerdotem, tum Pœnitentem; siquidem Sacerdos non potest equum judicium facere, ac sententiam justam proferre, nisi cognoscat omnia peccata pœnitentis, eorumque circumstantias mutantes speciem, ac effectus inde secutos; eò minus quia gerit Officium Medici spiritualis pro sanandis vulneribus inflicis in anima per peccata; vulnus autem, quod ignoratur, & non ostenditur Medico, non curatur. Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 12. num. 11. Pœnitens quoque factus fuit inimicus Dei per quodcumque ex peccatis mortalibus per eum commissis. Ergo, sicut tenetur detestari singula peccata, ita debet omnia, & singula confiteri, ut Dei gratiam recuperet; etenim instituta à Christo Sacramentalis Confessio cum hac implicita conditione, ut cessante impedimento physico, vel morali, omnia, ac singula peccata manifestentur cum prædictis suis circumstantiis, Eminentiss. Card. de Lauræa d. disp. 12. n. 23. & seqq. Hinc est, quòd in lege veteri volebat Deus totum holocaustum sibi incendi, nec inde quidquam ad humanas mensas reservari. Levit. 1. 9. neque Animal claudum volebat sibi immolari, ut ex hujusmodi victimæ rejectione disceretur, non esse claudicandum in manifestandis peccatis in Confessione; quæ est Sacrificium propitiatorium, juxta illud; *Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum, & humiliatum* (scilicet in accusatione commissarum iniquitatum) *Deus non despicies.* Psalm. 50. Vers. 19. Undè etiam hortatur dicens: *Convertimini ad me in toto corde vestro.* Joel. 2. 12. Et cum dicat totum, excludit dimidiationem, & includit integritatem. Et per Ezechielem cap. 18. Vers. 21. subdit: *Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est: omnium iniquitatum ejus, quas operatus est, non recordatur.* Itaque Pœnitentia, idest Confessio debet esse de omnibus peccatis, non autem de una parte, vel dimidio, ut bene dislerit Mendezius in Luce Fidei, lib. 12. cap. 12. n. 5. Dicitio enim Omnis universalis est, nihil excludens: l. Julianus. & l. Testatorem. in princ. ff. de leg. 3. Barbola de Dictionibus Usu frequen. Verb. Omnis. Dicit. 241. num. 1.

Jura præcipientia integritatem habentur expressa, tum in cap. Omnis utriusque sexus. de Pœnit. & Remiss. ubi ita præcipitur: *Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata, saltem semel in anno fideliter confiteatur; tum in Sacro Concilio Tridentino, in quo sess. 14. de Sacram. Pœnitent. cap. 5. ita deciditur: Ve-*

tam cum universa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines ira filios, & Dei inimicos reddant; necessarium est, omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda Confessione, à Deo querere, Et de eodem Sacramento Can. 7. ita decernitur: *Si quis dixerit in Sacramento Poenitentiae ad remissionem peccatorum necessarium non esse, jure divino, confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti praemeditatione habeatur, etiam occulta, & quae sunt contra duo ultima Decalogi praecepta, & circumstantias, quae peccati speciem mutant, Anathemasit.* Quo quidem anathemate feriuntur Lutherani, & Wicleffistae, asserentes, non esse necessarium confiteri omnia peccata, sed tantummodo illa, quae sunt manifesta; ut advertit idem Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 12. num. 5.

Exempla apud Ecclesiasticos Scriptores plura leguntur, quibus apparet, eos qui Confessionem vel ex malitia, vel ex pudore dimidiatam, & non integram fecerunt, aeterno igni fuisse damnatos. P. Christophorus Vega in Libello de *Casibus Confessionis* part. 1. cap. 5. refert Historiam damnatae puellae Anno 1590. ob obstinatum ejus taciturnitatem enormis culpae, quam nunquam in Confessione Sacramentali manifestare voluit Confessario; quam quidem Historiam describit etiam Martinus Delius *Magic. Disquisit. libr. 2. quest. 26. sect. 5. pag. 202.* quia nullam memoria dignitatem legitime testatur. Idem Vega dicit. part. 1. a cap. 6. usque ad cap. 15. alia exempla adducit de perditarum animarum ob violatam Sacramentalis Exomologesis integritatem. Consimilia habentur apud Dauraultum in *Catechismo Historiali*, part. 3. cap. 5. tit. 38. Exempl. 9. ac seqq. necnon apud Matthaeolum in *Sylva Histor.* part. 2. libr. 7. cap. 1. tit. 19. ubi Exempl. V. narrat, ab Eremita quodam interrogatos tres Demones de eorum nomine, respondisse, quod unus vocabatur *Claudens corda*, alter *Claudens crumenas*, tertius *Claudens ora*; eo quia primus curabat, ne peccatores audientes concionem, compungerentur; secundus, ne habentes rem alienam, eam restituerent; ac tertius, ne confitentes peccata, ea integrè Confessario manifestarent; sic enim singuli ubique magnam ruinam causabant animarum. Paulus Segnerius in *Christiano instructo*, part. 3. serm. 12. num. 9. ex S. Antonino, allegat non dissimile exemplum Viduae cujusdam, in carnis peccatum lapsa; quae ut pudori parceret, nunquam illud in Confessione voluit detegere, & quamvis vitam religiosam esset amplexa, multasque poenaltates exerceret, restituit plurimis inspirationibus internis de confitenda illa culpa, cum qua obijt, & damnata fuit in infernum. Hunc deplorabilem finem fecit alius Monachus, truncatam Confessionem agens, de quo Hieronymus à Basilica Petri in *Ephemerid. Sacris Kal. Aprilis* in Vita S. Hugonis Abbatis; & passim alibi apud alios Auctores.

Quo ad Quartum. Ex Divina institutione permixtum est in aliquibus casibus posse fieri Confessionem Sacramentalem absque integritate; quamvis enim de hac permissione non habeamus textum expressum in Scriptura Sacra; implicite tamen censetur inesse, cum ipse Salvator dixerit: *Jugum suum suave esse, & onus leve, Matth. 11. 30.* & tale non esset, si fideles tenerentur integrè confiteri concurrente impossibilitate vel physica, vel morali in sequentibus casibus; in quibus cum habeamus assensum Ecclesiae ex usu inveterato

ejusdem, juxta testimonium omnium Doctorum, sequitur dicendum, in iisdem casibus dispensatum esse circa integritatem ex Divina institutione; quia nullus potest variare materiam proximam Sacramenti Poenitentiae, in qua includitur oris confessio, ut doctè observat Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 12. num. 143. & antea docuerat Canus in *Relect. de Poenitent. part. 6.* quem allegat, & laudat Reginaldus in *Praxi d. lib. 6. sub num. 151.* Igitur

Primus Casus est; quando facta diligenti discussione conscientiae per inculpabilem oblivionem omissum est aliquod peccatum; tunc enim valida est confessio, & peccatum illud remanet deletum, ac remissum una cum aliis confessis; ut ait Concilium Trident. in d. sess. 14. cap. 5. in illis verbis: *Reliqua peccata, quae diligenter cogitantur non occurrunt, in universum eadem Confessione inclusa esse intelliguntur;* cum obligatione tamen confitendi illud quamprimum redierit in memoriam. Reginaldus d. lib. 6. num. 152. & Eminentiss. Card. de Lauræa d. disp. 12. num. 170.

Secundus Casus est ob physicam impotentiam, quando infirmus cepit suam Confessionem, & oppressus syncope, letargo, vel alio accidenti, aut symptomate, amittit ulum loquela, nec potest integrè sua peccata manifestare, tunc enim est absolvendus, & confessio censetur valida; prout etiam si antequam Sacerdos accederet ad infirmum illum petentem, interiret facultas loquendi; ut ex Concilio Carthaginen. 4. cap. 76. demonstrat idem Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 12. num. 147. & docent Reginaldus d. lib. 6. num. 154. Tamburinus de *Exped. Conf. lib. 2. cap. 10. §. 1.* ac Gobatus in *Theolog. Experiment. tract. 6. num. 455. & 456.* ubi ex Tannero, & Grassioid admittit, non solum ubi infirmus nullo prorsus modo potest loqui, sed etiam quando non nisi summa cum difficultate, aut cruciati valet cetera peccata aperire; imò si redeat ad se, & vix uno, alteroque peccato expressio rursus obruitur symptomate, iterum est absolvendus; & hoc toties quoties; quod ego practicavi primo mei Sacerdotii Anno, nocte diem Cinerum praecedente, in qua cum accurrissem ad excipiendam exomologesim cujusdam viri, à larvata persona stylo ferreo in pectore plusquam triginta ictibus vulnerati, qui per plures annos peccata sua confessus non fuerat; cum vix manifestasset ea contra unum ex Decalogi praeceptis, in deliquium ibat, & animam agebat; ideoque ego ei absolutionem impendebam Sacramentalem; idque pluries feci illa nocte mihi semper memorabili, ob magnum mentis, & corporis laborem; quem tamen tanquam juvenis flocci faciebam, sciens, esse illud opus charitatis.

Tertius Casus est impotentia moralis, quae talis esse dicitur, si imminet periculum mortis vel poenitentium, ut in proximo naufragio, aut incurso inimicorum; vel ipsius Confessarii, si majorem moram faciat in audienda Confessione, puta tempore pestis; tunc enim audito uno tantum peccato, vel generali accusatione, potest Confessarius eos absolvere; ita tamen, ut si à periculo evaserint, teneantur retenta peccata manifestare. Reginaldus d. lib. 5. num. 155. Tamburin. eod. lib. 2. cap. 10. §. 1. num. 24. & Gobatus d. tract. 6. num. 457. & 463.

- Quartus Casus est, quando poenitens probabiliter timet grave damnum sui corporis, famæ, aut animæ, si cum illo Confessario se accuset de aliquo peccato; cuius intuitu credat, eundem Confessarium non esse servaturum sigillum Confessionis; vel remanfurum cum mala opinione ejusdem poenitentis, sive si mulier sit, quæ patiatur tentationes carnales, timeat ex earum manifestatione cum tali Confessario, posse ab eo sollicitari, & propositui. Ita ex Navarro in *Manual. cap. 7. Reginaldus d. libr. 6. num. 156. Tamburin. d. cap. 10. §. 1. num. 20. Eminentiss. Cardin. de Lugo de Poenit. disp. 16. sect. 13. num. 534. & Gobatus d. tract. 6. num. 460. & seqq.* Porro in hujusmodi timore Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 12. n. 163. & 165. docet, ita esse distinguendum; vel Poenitens est in articulo mortis, vel extra. Si extra periculum mortis, vel urgetur præcepto Confessionis faciendæ; & tunc deficiente alio Sacerdote, potest tacere peccatum, neque illud manifestare tenetur Confessario, à quo probabiliter timet aliquod ex supradictis detrimentis. At si ex sola devotione velit confiteri, tenetur totaliter abstinere à Confessione, cum non possit integritatem ejus servare, donec inveniat alium Sacerdotem, cui absque metu omnia sua peccata manifestet; nisi tamen esset periculum scandalis, omittendo Confessionem, ut si esset solitus communionem facere in tali die, & requireret præambulum Confessionem; vel poenitens esset Sacerdos celebraturus, & causaret scandalum non celebrando; in hac enim hypothese potest dimidiari confessio. Quod si poenitens sit in periculo mortis, & rationabiliter timeat infamiam sui ipsius, vel revelationem Confessionis, potest tacere illud peccatum; sed
12. magna est dubitatio, an teneatur de illo elicere actum contritionis, vel sufficiat attritio. Nam sufficere attritionem scribit Eminentiss. Card. de Lugo disp. 16. de Poenit. sect. 13. num. 533. cui opinioni non posse acquiescere suum intellectum ingenuè fatetur Eminentiss. Card. de Lauræa d. disp. 12. num. 167. ideoque ei contradicit, demonstrans, necessarium esse actum contritionis in infirmo pro illo peccato, quod tacet metu gravis damni; ubi enim non est Sacramentalis Confessio, ibi non sufficit attritio; sed illud peccatum omissum non intrat in Confessione aliorum; Ergo pro eo necessaria est Contritio. Subindè in prædicto casu idem Eminentiss. Cardin. de Lauræa duas illationes facit notatu dignas. Una est, quod si ipse infirmus in articulo mortis posset habere simplicem Sacerdotem, teneretur ei confiteri illud peccatum, quia in eo articulo omnis Sacerdos potest absolvere; verum deberet vocare eundem simplicem Sacerdotem tali, & tanta prudentia, ut nemini scandalum daret; quod facile ageret, dicendo se velle consulere aliquid secretò cum ipso.
13. Altera illatio est, quod si prædictus infirmus tacuisset peccatum ob metum gravis damni, & evaderet periculum mortis, adeptus sanitatem, teneretur, quamprimum posset, confiteri illud peccatum occultum, ac relictum alii confessario; idemque esse obligatum facere, si ex dicto metu dimidiaret Confessionem in casu obligationis annuæ Confessionis, sive in casu necessitatis sumendi Eucharistiam in certa die ob scandalum; sive ob alium finem, propter quem liceat facere Confessionem non integram; & subdit n. 170. rationem his verbis: Ratio est, quia integritas est de jure divino, excipiente

casum necessitatis; prima ergo confessio caruit hac qualitate; cum ergo remaneat obligatio constituendi illud, non tantum quia omne peccatum est aperiendum, sed etiam quia supplendum est, quod Confessioni deficit, & illa partialis confessio integrat unam totalem cum prima.

Quintus Casus est, quando poenitens non potest manifestare suum peccatum, nisi etiam manifestet complicem illius peccati notum illi Confessario, à quo ipse complex grave detrimentum sit reportaturus, vel in fama, vel in corpore, vel in bonis; puta si sponsa carnaliter peccasset cum sponso, vel uxor contra naturam cum marito; & uterque esset cognitus confessario; Jus enim naturale jubet consulere famæ, ac vitæ alterius, sicut propria. Ita Sotus in 4. dist. 18. q. 2. art. 5. ad 4. Reginaldus d. libr. 6. n. 156. Suarez de Poenit. disp. 34. sect. 2. n. 1. Gobatus d. tract. 6. n. 468. & seqq. ac tract. 7. n. 242. & seqq. Emin. Card. de Lugo d. disp. 16. sect. 7. n. 392. nec non Emin. Catd. de Lauræa d. disp. 12. art. 5. à n. 93. & seqq. Qui quidem extimui Doctores, ac passim omnes Moraliste in hoc casu distinguunt tali pacto. Si grave detrimentum probabiliter timetur complici ex ejus manifestatione; & poenitens non potest confiteri peccatum suum, nisi indicet complicem; tenetur tacere, ac dimidiare Confessionem, quam de præcepto, vel ex necessitate ad evitandum scandalum debet facere; nisi possit reperire alium confessarium, qui complicem non cognoscat. At si leve detrimentum futurum sit complici, ex ejus manifestatione, puta quando Confessarius est prudens; tunc illa sola diminutio famæ complicitis apud Confessarium non est sufficiens causa dimidiandæ Confessionis; & potest complex manifestari, si ita necesse sit, ad integritatem Confessionis. Tamburin. d. libr. 2. cap. 9. §. 2. & cap. 10. §. 1. n. 29. Porro observabile est monitum P. Laymani libr. 5. tract. 6. cap. 8. n. 13. ad Confessarios, ut prohibeant poenitentibus nominare complicem, ubi sine tali nominatione possunt integrè confiteri; quod potissimum occurrit in mulierculis, quæ absque ulla necessitate, nisi corrigantur, nominant personam, cum qua carnalia criminosa commiserunt. Ex hoc inferitur, eò minus licere Confessario obligare poenitentem, ut sibi extra Confessionem revelet complicem, ut cum eo correctionem fraternam faciat; nam hoc modo reddit Confessionem odiosam, ut probat Gobatus d. tract. 7. à n. 248. & seqq. ubi hujusmodi casum examinat.

Sextus Casus (& quidem difficilis apud antiquos Theologos, ob eorum varias opiniones) est, quando quis confitetur, & habet peccata non reservata; ac simul peccata reservata; dicebant enim DD. vetusti, quod si confessio fiebat coram Superiore, poterat hic audire tantum reservata, & absolvere poenitentem ab eis, remittendo illum ad Confessarium inferiorem pro Confessione, & absolutione à non reservatis. E contra si poenitens accedebat primum ad Confessarium inferiorem non habentem facultatem absolviendi à reservatis, poterat audire non reservata, & absolvere; remittendo poenitentem ad Superiorem pro reservatis. Ita Navarrus de Poenitentia dist. 5. cap. Consider. §. Cautus. n. 12. & 13. Sotus dist. 18. q. 2. art. 5. Cajetanus Verb. Confessio condit. 10. S. Verb. Absolutio n. 24. Valentia tom. 4. disp. 7. q. 11. punct. 1. S. Antoninus 3. p. tit. 14. cap. 16. §. 6. & alii allegati à Bonacina tom. 1. disp. 5. q. 7. punct. 5. §. 3. num. 1. & num. 5. & sic in utroque casu concede-

cedebant, fieri posse Confessionem validam absque integritate; quamvis postea iidem Auctores, & alii coartati discordarent circa modum, quia alii dicebant, quod inferior tenebatur audire etiam reservata, etsi ab eis non posset absolvere; prout etiam quod Superior antequam absolveret à reservatis, debebat sentire pœnitentem super non reservatis; alii hæc negabant, & alii alia, ut refert Eminentiss. Cardin. de Lauræa *dict. disp. 12. art. 8. num. 173.*

Hodie casus iste facilis factus est, & resolvitur, rejectis antiquorum opinionibus, sub hac distinctione. Extra grave periculum vitæ, famæ, vel scandali, nullus inferior potest absolvere à non reservatis, remittendo pœnitentem ad Superiorem pro reservatis; nec ullus Superior potest absolvere à reservatis, nisi audiat, & absolvat etiam à non reservatis, & sic neutro modo licita est dimidiatio Confessionis; & in utroque integritas Confessionis est servanda. Bonacina *d. §. 3. num. 1. & n. 5.* ubi plurimos DD. neotericos ita sentientes cumulat. Tamburinus *De expedita Confess. lib. 2. cap. 10. §. 1. num. 26. & 27.* ubi ita loquitur: *In hisce eventibus, vel Superior audiat omnia, & absolvat: vel audiens reservata extra Confessionem tollat reservationem, seu mittat ad inferiorem, cui conferat facultatem absolvendi à reservatis. Si vero sit inferior, ne absolvat; sed mittat pœnitentem ad Superiorem, vel ipse adeat; impetretque potestatem, & dum demum ritè absolvat.* Idem docet, & confirmat Emin. Card. de Lauræa *de Sacram. Pœnit. disp. 19. art. 12. n. 381. & seqq. ubi n. 391. addit.* quod Roma cum aditur Superior ob absolutionem à reservatis, vel omnia peccata pœnitentis audit, & absolvit, vel delegat facultatem. Et ita ego semper servavi in hoc Episcopatu Patavino, per annos triginta, & ultra; in quo sanctæ memoriæ Eminentissimi, ac Reverendissimi D.D. Cardinalis Barbadii Episcopi fungebar Auditoris, ac deinde Vicarii Generalis munere, cum facultate approbandi Confessarios omnes, juxta concedendi licentiam absolvendi à reservatis; vel ipsos pœnitentes cum reservatis ad me accedentes liberandi.

Potest ubi grave periculum emergat vitæ, famæ, vel scandali ipsius Pœnitentis, qui non possit tunc accedere ad Superiorem pro reservatis potest inferior eum à non reservatis absolvere, & ad Communionem admittere; remittendo eum, quamprimum poterit, ad Superiorem pro reservatis. Ita Suarez *de Pœnit. disp. 31. sect. 2. Reginaldus lib. 8. num. 85. Bonacina d. disp. 5. q. 7. p. 5. §. 3. num. 5. Vers. Dixi in propositione, præcisa necessitate. Gobatus tract. 7. num. 378. & seqq. novissime Emin. Card. de Lauræa d. disp. 19. num. 397. Qui omnes in tali casu extendunt inferioris facultatem, quamvis habens reservata peccata irretitus esset etiam excommunicatione reservata Superiori per text. in cap. Ea noscitur. De Sent. Excommun. & hoc expresse probat idem Emin. Card. de Lauræa *eod. disp. 19. num. 419.**

Cæterum his dictis obstat videtur Concilium 18-Trid. sess. 14. de Casuum reservatione cap. 7. ubi ait: quod extra mortis articulum Sacerdotes nihil possunt in casibus reservatis. Uterius resistit Decretum Sacre Congregationis diei 9. Januarii 1601, jussu Clementis VIII. promulgatum, quod legitur apud Lauretum de Franchis *De Controvers. inter Episcop. ac Regul. part. 1. num. 1458.* in quo adeo præcise

ablata est omnibus inferioribus facultas absolvendi à reservatis, ut nullo casu etiam necessitatis, vel impedimenti, nisi in mortis articulo, ea uti valeant.

Respondent DD. non violari Decretum Concilii, vel Clementis VIII. in casu gravis periculi supraconsiderati, quia in eo inferior non absolvit directè à reservatis, vel à censura; itaut pœnitens non teneatur amplius se præsentare Superiori pro absolutione; sed indirectè tantum, cum obligatione se præsentandi Superiori, sicut quando absolutus remanet à reservatis oblitus qui confessus est non reservata. Concilium enim, & Decretum Clementinum loquuntur de absolutione directâ, & absoluta auferente obligationem comparandi eoram Superiori. Ita Bonacina *d. §. 3. sub n. 6. Vers. Respondeo, & Pasqualigus in Addit. ad d. Laurent. de Franchis d. part. 1. num. 1468. in fine.* At Emin. Card. de Lauræa *d. disp. 19. art. 12. à num. 402. & seqq.* respondet, quod periculum vitæ, aut famæ, aut scandali pœnitentis non concedit inferiori Confessario potestatem eum absolvendi à reservatis, sed tantummodò, ut licitè, & validè possit eum absolvere à non reservatis; & quod legitima sit absolutio, quamvis dimidiata; prout legitima est Confessio dimidiata; & sine integritate ob idem periculum, ut demonstratum est supra in casu quarto. Idè remanet obligatus pœnitens, quamprimum possit, accedere ad Superiorem pro absolutione à reservatis, & interim à Deo delentur peccata reservata, non per absolutionem, quam dat inferior ipsi pœnitenti, sed per actum contritionis, quem ipse pœnitens facit in actu Confessionis coram inferiore, dum se accusat de non reservatis, ac de reservatis; ad quem actum eliciendum Confessarius debet pœnitentem excitare, ut plene infundatur gratia, etsi dimidiatur absolutio. Ita Eminentiss. Card. de Lauræa *de Pœnit. disp. 12. num. 184.* quod quidem in praxi est valde observandum. Petenti autem quantum 19-debeat esse periculum vitæ, famæ, vel scandali, ut pœnitens habens reservata, vel censuras, possit ab inferiore absolvi à non reservatis? Respondet prædicta Eminentia in *disp. 19. n. 401.* quod debet esse tale, quale requiritur ad dispensandum in integritate Confessionis, ut pœnitens possit tacere aliquod mortale; videlicet non quid leve, sed notabilis præjudicii, & gravis damni; etsi hæc gravitas non sit strictè accipienda, sed cum honesta latitudine, quia agitur de favore animarum. Pasqualigus *d. part. 1. num. 1454. in fine.*

Septimus Casus erat, posse dimidiari Confessionem, & non servari integritatem ejus in die alicujus magnæ solemnitatis, aut indulgentiæ, in quo sit multa messis pœnitentium, operarii autem pauci; itaut si audiuntur integræ Confessiones omnium pœnitentium impossibile sit, omnes concurrentes confiteri, & idè ne multi discedant desolati, & absque Confessione, ac Communionem, licere, auditis duobus, vel tribus peccatis, eos absolvere, & sic dimidiare Confessionem. Ita Marchantius in *Tribun. tom. 1. tract. 2. tit. 7. qu. 2. & Gobat, d. tract. 6. num. 479.* Dixi, quod hic casus erat; siquidem hodie non est; cum talis opinio sit damnata ab Innocentio Papa XI. die 2. Martii 1679. *Proposit. 59.* & jure quidem, nam divinum præceptum de integritate in Confessione servanda præponderare debet devotioni privatæ

cu-

cujuscunque, non habentis obligationem praesentem ea die confitendi, ac communicandi; quod si accedant in die magni concursus poenitentes, facturi longas Confessiones, debet Confessarius eos licentiaré, ad tempusque magis commodum remittere; ne injuria irrogetur Sacramento, ut bene advertit Cardenas *Cristi Theolog. Dissert. 38. cap. 1. & 2.* qui subinde *cap. 3.* ait, damnatam propositionem comprehendere etiam asserentes, posse dimidiari Confessionem, ubi timor sit, quod poenitens non amplius redeat, vel quod ab aliis notetur, si non communicet; his enim respectibus non obstantibus, integritas est in Confessione servanda; quod potent Parochi, alique Confessarii, in magnis festivitatis Confessiones confluentium populorum excipientes.

DECISIO XXIV.

ARGUMENTUM.

Agitur de necessaria numerica specificatione culparum. Praemittitur artis Arithmeticae, ac numerorum origo, usus, & utilitas; ac eorumdem à primo usque ad Decimum laudes, atque excellentiae tum Sacris, tum Profanis eruditionibus; quas inter habetur Regula cognoscendi Anni Bisextilis, & Aurei Numeri rependi. Traditur, quando opus sit exprimere numerum certum malorum actuum tam interiorum, quam exteriorum, & quando sufficiat incertum cum particula *Circiter, Plus, Minusve?* Meretricis, ac habituati peccatores quomodo confiteantur? Concluditur peccata dubia semper esse confitenda.

SUMMARIUM.

- 1 Arithmetica unde dicta?
- 2 Numeri Etymologia, & quis Artis numerandi Auctor?
- 3 Numerorum liber cur sic à Moyse vocatus?
- 4 Arithmetica necessitas, ac utilitas.
- 5 Numeri definitio. Et qui numeri Gracorum, & Hebraeorum?
- 6 Anni Bisextilis cognoscendi Regula.
- 7 Numerorum genera quatuor.
- 8 Numeri primi excellentia, & aliorum usque ad Decimum.
- 9 Octavarum in Officio Divino quatuor differentiae.
- 10 Aureus numerus quid sit? Quomodo reperietur?
- 11 Numerus omnium peccatorum in Confessione explicandus.
- 12 Interni actus mali quomodo sint plura numero peccata?
- 13 Actiones peccaminose completae in se sunt plura numero peccata, etsi connexa, & ex eadem voluntate peccati.
- 14 Actiones male, etsi plures, quando sint unum tantum numero peccatum?
- 15 Confessarius in peccato, audiens plurimum Confessiones, plura committit peccata.
- 16 Circiter, plusve minus, quando suppleant verum numerum culparum?

17 Arbitrium boni viri quomodo regulandum circa clausulam *Circiter*.

18 Dubia peccata an confitenda?

Prima itaque conditio integræ Confessionis Sacramentalis est, ut omnia peccata manifestentur per poenitentem quò ad eorum numerum. Ad ornatum hujus conditionis ne pigeat Lectorem observare sequentes eruditiones circa numerum, atque numericam; quam Philosophi Arithmeticam appellant; eò quia numerus à Græcis *Arithmos* vocatur, ut ait Tholosanus in *Syntaxi artis mirab. lib. 1. cap. 1.* Numerus secundum aliquos trahit etymologiam à *nummis*, cum enim pecunia numeretur, ab illis, autumant, numerum esse sortitum nomen, ut notat P. Hieronymus Vitalius Clericus Regularis in suo eruditissimo, ac recentissimo *Lexico Mathematico. Verb. Numerus. num. 27.* Sed hoc non placet Hottomano *De Re Numaria cap. 6.* quem citat Vossius in *Etymol. Ling. Lat. Verb. Numeri*; siquidem antequam repetiretur pecunia numerata, & commercia rerum fierent per æs, & libram, ac pecunia daretur ad pondus; reperti erant numeri, & ars numerandi, cujus inventricem facit Minervam Titus Livius *lib. 7.* alii Palamedem, alii Deam Nummiam, ut refert Serra in tractatu de *Synonymis V. Numerus*. At hi omnes falluntur; nam Deus ipse artis numerandi fuit Auctor, qui creavit omnia in *Mensura, & Numero, & Pondere. Sup. 11. 21.* ut homines discerent justitiam commutativam, quæ præcipue consistit in tribus, in mensurando, in numerando, & in ponderando; deditque facultatem numerandi solis hominibus, teste Aristotele *Problem. sect. 30. qu. 5.* & hæc habuit originem à principio Mundi, ubi Deus cepit numerare dies ab uno usque ad septimum, dum Complevit Deus die septimo opus suum, quod fecerat, & requievit die septimo ab universo opere, quod paraverat. *Genes. 1. 2.* Hinc etiam Moyses quantum librum Pentateuchi, quem scripsit, vocavit librum Numerorum, eò quia in illo incipit à numeratione populi; & prosequitur numerare primogenitos, ac Levitas, nec non mansiones Hebræorum in deserto, ut observat Cornelius à Lapide in *Proem. ejusd. libri*. Igitur Numerorum inventio est antiquissima, & eorum usus pervetustus.

Ars numerandi necessaria est ad omnes scientias, & artes; ac omnibus personis, etiam rusticis, adeo ut qui nesciunt scribere numeros, numerent super digitis, ut scribit Chassanæus in *Catalogo Glor. Mundi part. 10. consid. 49.* idcirco Poetæ numerant pedes, ac syllabas in carminibus; Musici notas; Mathematici observant numeros in Geometria, & in Algebra; Astronomi in suis calculis stellarum; ac Medici in morbis curandis, attendentes diem quartam, septimam, ac quartam decimam, quod luculenter narrat idem P. Vitalius in *d. Lexico Mathematico. V. Algebra. & V. Numerus*; nec non Castellus in *Lexico Medico cod. Verb. Numerus*: Et nos diximus in Decisionibus de Sacrificio Missæ *Decif. 39. num. 29.* ubi dies Criticos, ad Decretorios declaravimus. Definitur autem Numerus, ut sit *Quantitas collecta ex unitatibus*. Serra de *Synonym. d. V. Numerus*. Sive quod sit *Collectio unitatum. d. Vitalius V. Numerus*, seu *Multitudo ex unitatibus numerantibus aggregata*. Tholos. in *Syn. d. lib. 15. cap. 1.* ubi advertit variam fuisse formam numerorum apud antiquos

secun-